

ZLATOHORSKÁ MINCOVNA

Ruční ražba mincí

Ražba mincí a medailí do zlata, stříbra, běžných kovů.

Razíme pro města, obce, firmy, spolky. Slavnostní příležitosti a výročí.

Poděkování zaměstnancům, klientům, partnerům.

krátké dodací lhůty • dostupné ceny • individuální přístup

Zlatohorská
mincovna

www.vyrobaminci.cz

Koupím do své sbírky:

pohlednice, fotografie, negativy,
diapozitivy, filmové záběry
a celá fotoalba, vše bez ohledu na to,
co je na nich vyfocené.

Tel: 702 475 118

www.staraopava.cz

Děkujeme za podporu

Obr. 1: Revers medaile těšínského knížete
Václava III. Adama z roku 1573 (str. 6)
(avers na obálce časopisu)

Obr. 2: Medaile k 90. narozeninám
Vlastimila Kočvary (str. 25)

Obr. 3: Medaile
MP Opava
(str. 29)

Obr. 4: Nerealizovaný návrh na medaili k 75. výročí založení opavské nemocnice
a fotografie vydané medaile z roku 1975 na výstavě v SZM (str. 31)

Výstava 70 let numismatického tisku na Opavsku
ve Slezském zemském muzeu v Opavě

Výstava Odznaky, medaile
a plakety Opavska
v Matičním domě
16.-17. listopadu 2025

Přednáška a beseda
s Ing. Josefem Mošou, CSc.,
Šperky a ozdobné předměty
vyrobené z mincí a medailí

Lékař a numismatik Med. Dr. Bedřich Matiegka

Jan Hromada

Na internetu lze nalézt celou řadu článků, popisujících životní příběh a vědeckou dráhu prof. MUDr. Jindřicha Matiegky (*1862, †1941), lékaře a zakladatele české moderní antropologie. Při genealogickém zpracování detailů z jeho života pro rodinnou kroniku autora tohoto příspěvku, bylo možné pracovat s dokumenty z Matiegkovy pozůstalosti, které jsou uloženy v Archivu Národního muzea v Praze. Nesmírně cenným informačním zdrojem je zde uložená strojopisná kniha *Vzpomínky*, kterou sestavili a sepsali Jindřich Matiegka a jeho dcera Ludmila Matiegková (*1889, †1960).¹ V tomto rozsáhlém díle o 516 stranách lze nalézt celou řadu genealogických informací o příslušnících rodu Matiegka. Mezi jinými je ve *Vzpomínkách* často zmiňován lékař Bedřich Matiegka, strýc a kmotr Jindřicha Matiegky, který ho v životě ovlivnil jak výběrem povolání, tak i zálibou ke starožitnostem a sběratelství.

Bedřich (něm. Friedrich) Matiegka (*9.4.1811 Zbraslav, † 17.7.1873 Praha – Malá Strana) se narodil jako prvorozený syn (z celkem osmi dětí) do rodiny právníka Josefa Matiegky (*1778, †1844) a jeho ženy Marie Kretschmerové (*1791, †1853), a to ve Zbraslavi² v době, kdy tam jeho otec působil jako justiciář (vrchnostenský úředník s civilní soudní pravomocí).

V patnácti letech bydlel u dědy Františka Kretschmera v Praze, aby tam zakončil studium na humanitním gymnáziu na Novém Městě.³ Poté vstoupil na pražskou Karlo-Ferdinandovu univerzitu, kde v roce 1828 ukončil studia filosofie a rozhodl se pro medicínu, kterou zakončil promoci 28. 2. 1835.

¹ MATIEGKA, Jindřich – MATIEGKOVÁ, Ludmila: *Vzpomínky*. Strojopis. Archiv Národního muzea v Praze, fond Matiegka Jindřich, karton č. 1a (dále jen ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a).

² Digi Archiv HMP, sign. ZBR N8 1807-1816 (Zbraslav, kostel sv. Jakuba Staršího), snímek 34.

³ ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a, s. 32.

V následujícím roce, od jara roku 1836, dostal povolení k očkování zákeřné nemoci – neštovic na Malé Straně. V září 1836 se uplatnil jako lékař při epidemii cholery, která v té době nejvíc řádila právě v Praze v době korunovace posledního českého krále Ferdinanda V. (*1793, †1875). V té době se taky Bedřich Matiegka zabydlel ve starém malostranském bytě na čp. 272, v posledním domě podlouhí hraničící s Mosteckou ulicí. Záhy získal bohatou klientelu a časem se stal domácím lékařem v malostranských šlechtických domech.⁴

Již v době studií na medicíně se Bedřich Matiegka zajímal též o historii a zejména měl zálibu pro numismatiku, kterou sice nemohl uplatnit ve svém povolání lékaře, ale zůstala mu až do smrti ušlechtilou vášní, koníčkem.⁵

Během celého života, po který zůstal svobodný, se plně věnoval své lékařské praxi, prostřednictvím které získal značné styky a vliv. Měl zámožné pacienty, nevěnoval se však pouze jim, ale když bylo potřeba, léčil i zdarma. V roce 1859 se Med. Dr. Bedřich Matiegka přestěhoval do domu na Malostranském náměstí čp. 260 „U Tří zlatých korun“. V něm žil malostranský lékař až do své smrti, která ho zastihla v nedožitých 63 letech a jejíž příčinou byla mozková mrtvice.⁶

V průběhu let vedle společenského vlivu vzrostl i jeho majetek, který z části používal na rozšiřování své sbírky starožitností. Sbíral staré tisky, knihy a různé památky, především však mince.

Jeho sbírka českých, řeckých a římských mincí byla známá a na svou dobu (polovina 19. století) určitě mimořádná a je jistě velká škoda, že se nestala součástí národní muzejní sbírky, ale shodou různých okolností se bohužel zcela rozplynula. Po náhlém úmrtí Med. Dr. Bedřicha Matiegky (17. července 1873) se v denním tisku vedle nekrologu v Prager Abendblatt objevila znovu i připomínka jeho zásluh na poli numismatiky: *„Jak to jeho přijmy dovolily, sbíral s láskou a znalostí mince a medaile, zejména české, ty pak, mezi nimiž měl velmi vzácné exempláře, nebyly v žádné jiné sbírce zastoupeny v takovém množství, jako v jeho. Sbírkou ta obsahovala před několika lety 4 800 českých, kromě asi 700 moravských a slezských a 1 000 antických mincí. Když Matějka zvěděl o nějaké české minci nebo medaili, kterou ještě neměl ve sbírce, nelekal se ani sebe větší oběti, aby ji získal“*.⁷

⁴ ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a, s. 38-39.

⁵ ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a, s. 35.

⁶ ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a, s. 61-62.

⁷ ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a, s. 84.

Po jeho smrti byla snaha sourozenců, aby se celá sbírka dostala za přiměřenou cenu do Zemského muzea, ale tehdejší zástupce muzea p. Vrt'átko prohlásil, že muzeum nemá vůbec žádné prostředky na takové věci, snad jen nějakých tisíc zlatých. Proto při stísněných finančních poměrech Bedřichových sourozenců se tito rozhodli sbírku prodat. Posléze se objevil jakýsi p. Hamburger z Frankfurtu nad Mohanem, který projevil zájem sbírku českých mincí odkoupit. Jednání s ním vedl Bedřichův bratr, tehdy 50letý zemský soudní rada Jindřich (něm. Heinrich) Matiegka (*1823, †1885). Kupec přišel do bytu po Bedřichovi v ohlášenou dobu a v rukou držel pytlík s dukáty, aby dal najevo, že má skutečné úmysly a fond na zakoupení sbírky. Došlo k prodeji českých mincí za 16 000 zlatých.⁸ Tento německý kupec, po několika letech při příležitostné cestě do Prahy, se znovu setkal se soudcem J. Matiegkou, což byl důkaz toho, že byl s koupí spokojen a sdělil, že s částí sbírky udělal dobrý obchod a část si ponechal.

Sbírka starých řeckých a římských mincí tehdy prodána nebyla, ale rozdělili si ji čtyři žijící Bedřichovi sourozenci. Posléze však došlo k prodeji i těchto mincí s výjimkou té části, která připadla soudnímu radovi J. Matiegkovi, a po něm se stal jejím vlastníkem jeho syn prof. MUDr. Jindřich Matiegka.⁹

Po mnoha letech se objevil ještě jeden doklad týkající se numismatické sbírky Bedřicha Matiegky. Byl jím dopis z roku 1930, kterým pan Mikš¹⁰ žádal právě prof. MUDr. Jindřicha Matiegku, v té době rektora Univerzity Karlovy

⁸ Pro velmi hrubou představu, jaká asi mohla být hodnota této sbírky českých mincí a co znamenal jeden zlatý pro člověka žijícího v druhé polovině 19. století, lze z dnešního pohledu zvolit srovnávací metodu buď A) přes současnou cenu stříbra, resp. B) porovnání průměrného platu té doby se současným průměrným čistým příjmem.

A) Přepočtení podle průměrné ceny stříbra v lednu a únoru 2026 [57,5 Kč/g] stanovuje hodnotu celé sbírky 16.000 zlatých na cca 10 mil. Kč (poznámka: cena stříbra se však v čase poměrně značně mění a např. stejný propočtení před 20 lety v roce 2005, kdy cena stříbra byla o 90% nižší, by ukazoval na hodnotu sbírky pouze cca 1 mil. Kč).

B) Přepočtení srovnáním průměrných platů je rovněž velmi relativní, neboť hodnota dnešní koruny a to, co si za ni lze koupit, se poměrně rychle v čase proměňuje. V knize: STANĚK, Jaroslav: *Peníze v Českých zemích*. P.A.S. Praha, 1995, je na straně 137 uveden přehled měsíčních platů v roce 1883: úředník = 25 zlatých; zedník = 35 zlatých; stavbyvedoucí = až 100 zlatých. Pokud použijeme pro výpočet hodnotu průměrného měsíčního platu v roce 1883 cca 50 zlatých a porovnáme ji s průměrnou měsíční mzdou po srážkách cca 36.000 Kč [3.Q 2025] vychází hodnota celé sbírky 16.000 zlatých na dnešních cca 11,5 mil. Kč (poznámka: průměrná mzda má však vzhledem k inflaci trvale rostoucí vývoj, proto při použití stejného propočtu před 20 lety v roce 2005 by hodnota sbírky činila cca 5 mil. Kč).

⁹ ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a, s. 64.

¹⁰ Patrně se jednalo o syna významného českého sběratele a numismatika Emanuela Mikše (1823-1900).

a antropologa světového formátu, o poskytnutí údajů o jeho strýci Bedřichu Matiegkovi pro chystaný soupis významných numismatiků. V tom dopise bylo mj. napsáno: „*Tu nejprve si připomínám největšího a nejzasloužilejšího sběratele, a to p. dr. Matějku, který byl lékař na Malé Straně. Popsal svou sbírku, tak velkou a dokonalou, co nejpodrobněji, ač to bylo 5 947 kusů. Práce to přímo obrovská a s neuvěřitelnou pílí, zájmem a láskou, do nejmenších podrobností provedená. Tím vynikl nad veškeré sběratele a zanechal nám nejlepší soupis českých mincí. Chtěl bych uvést jeho životopis, ale nemám ani žádných životopisných dat, vím jen, že psal seznam svých mincí až do roku 1870 a pak již dlouho nežil, byv raněn mrtvicí, jak mně otec vyprávěl*“.¹¹

Jak a jestli vůbec na tento dopis prof. MUDr. Jindřich Matiegka reagoval, není známo, ale ani po pečlivém bádání na internetu se v současnosti nepodařilo najít jakoukoli zmínku o lékaři a numismatikovi Med. Dr. Bedřichu Matiegkovi. Tudíž tento příspěvek tak trochu po mnoha letech snad přispěje k poznání tohoto člověka, byť od jeho smrti uplynulo už více jak 150 let.

Úmrtní oznámení Med. Dr. Bedřicha Matiegky¹²

¹¹ ANM Praha, *Vzpomínky*, fond J. Matiegka, karton 1a, s. 65.

¹² ANM Praha, fond J. Matiegka, karton 38, inv. číslo 1505.

Neznámá varianta medaile těšínského knížete Václava III. Adama z roku 1573

Jan Paweł Borowski –Wacław Wacławik*

Může se zdát překvapivé, že těšínsí Piastovci i přes bohatou mincovní činnost¹ zanechali tak malý počet medailí oslavujících jejich vládu, zvláště porovnáme-li tento soubor s emisí téměř 40 medailí lehnicko-břežských Piastovců.² Dosud jsou známy pouze tři medaile vydané těšínskými Piastovci: dvě připisované knížeti Václavu III. Adamovi (medaile odlitá ve zlatě z roku 1573³ a další datovaná Adamem Więckem do roku 1575⁴) a jedna nedatovaná stříbrná litá medaile spojovaná s knížetem Adamem Václavem.⁵ Je však třeba poznamenat, že Viktor Karger,⁶ kurátor Městského muzea v Těšíně⁷ působící v meziválečném období a během německé okupace, zpochybnil připsání medaile z roku 1575 Václavu III. Adamovi. Na stránkách *Slezského numismatika* při recenzi práce Adama Więcka (*Medale Piastów Śląskich*) uvedl, že tato medaile by měla být připsána spíše knížeti Adamu Václavovi. Svou argumentaci opřel o fyziognomii knížete, oděv odpovídající době Adama Václava a podobnost medaile s tolary vydanými tímto knížetem v letech 1609 a 1611. Argumentem pro toto určení bylo také heslo na medaili: *Arte et Marte* (Uměním i zbraní), které podle Viktora Kargerova odpovídalo uměleckým a vojenským zálibám Adama Václava. Chybějící jméno Adam v opisu medaile Karger vysvětluje přehlédnutím nebo chybou medailéra.⁸ V případě medaile z roku 1573 Karger pochybnosti o autorství Václava III. Adama nevyjadřuje, neboť datum 1573, které je na ní uvedeno, neponechává prostor pro spekulace.⁹ O to více těší fakt, že se nedávno do sbírky polského sběratele Wacława Wacławika dostala další těšínská medaile, která je sice variantou medaile z roku 1573, ale v dosavadní literatuře nebyla uváděna, protože není odlitá ve zlatě, nýbrž ve stříbre.¹⁰

Dosud známá zlatá varianta medaile z roku 1573 existuje pouze v jediném exempláři a nachází se ve sbírkách Numismatického kabinetu Uměleckoprůmyslového muzea ve Vídni.¹¹ Doposud se nepodařilo zjistit, kdo byl autorem podoby vyobrazené na medaili. Adam Więcek poznamenává, že medaile knížete Václava III. Adama z roku 1573 se vyznačuje primitivním zpracováním, což může ukazovat na nějakou místní zlatnickou dílnu.¹² Stojí proto za pozornost, že v té době jsou v Těšíně zmiňováni dva zlatníci: Jiří v roce 1568¹³ a Mikuláš

Solichrarch v roce 1571¹⁴. Co se týče širšího časového horizontu, v roce 1583 byl zmiňován Marcin Innus z Těšína,¹⁵ v roce 1584 se v pramenech objevuje zlatník Andrys¹⁶ a v roce 1561 je zmíněn zlatník Barchel¹⁷.

Stříbrná varianta medaile má průměr 33 mm.¹⁸ Podoba knížete na aversu, nápis v opisu i znak vyobrazený na reversu stříbrné medaile jsou shodné se zlatou verzí popsanou Adamem Wićkiem.¹⁹

Na aversu je ve vavřínovém věnci vyobrazeno poprsí knížete Václava III. Adama v brnění, zobrazené z pravého profilu. Po stranách je umístěno datum 15–73 a v opisu latinský nápis:

VENCESLAVS×D(EI)×G(RATIA)×DVX×TESSINEN(SIS)²⁰

Avers medaile je vyobrazen na obálce časopisu, revers pak z její vnitřní strany. (obr. 1)

Titulatura knížete je uvedena ve zkrácené formě, chybí v ní totiž odkaz na Velký Hlohov: *Maioris Glogoviae*.²¹ Plná titulatura se však objevuje na některých mincích knížete Václava III. Adama, mimo jiné na tolaru bez letopočtu.²² Obě varianty medaile spojují také kazy viditelné na povrchu, například ten na knížecí tváři. Tato skutečnost ukazuje na jeden společný model použitý k odlití obou exemplářů. Na reversu je ve vavřínovém věnci umístěn úplný znak knížete Václava III. Adama: ve štítu korunovaná orlice hledící vpravo, nad štítem přilba s korunou, kolem štítu a přilby rozprostřená přikryvadla, nad přilbou a korunou klenot v podobě korunované orlice.²³ Takové vyobrazení znaku se v dějinách těšínské numismatiky objevuje poprvé. Později, i když mnohem nedokonalejším způsobem, byl úplný znak vyobrazen na 3krejcarech knížete Adama Václava vydávaných od roku 1603.²⁴

Úplný znak těšínských Piastovců se objevil také na tolaru knížete Adama Václava z roku 1611²⁵ a na tolarové klipě z téhož roku.²⁶ Na zlatých mincích knížete Adama Václava se úplný znak vyskytuje na 6dukátech z roku 1611 ražených tolarovým razidlem, na klipě o váze 2 dukátů ražené razidlem 3krejcaru z roku 1612 a na 3dukátech v klipě z roku 1613.²⁷ Úplný znak se vyskytoval na některých mincích knížete Fridricha Viléma: na 3krejcarech vydávaných od roku 1620,²⁸ na 12krejcarech z let 1620–1621²⁹ a na 24krejcarech uváděných do oběhu v letech 1620–1622.³⁰ Úplný znak se objevil také na mincích kněžny Alžběty Lukrécie, poslední piastovské panovnice Těšínského knížectví, na tolaru z roku 1643³¹ a rovněž na 4tolarech³² a 5tolarech³³ z téhož roku. Úplný znak těšínských

Piastovců zdobený přikryvadly, přilbou a klenotem lze nalézt na pečeti knížete Kazimíra I. u listiny z roku 1355³⁴ a na pečeti knížete Václava I. u listin z let 1450³⁵ a 1452³⁶. Avšak ve formě, v jaké je tento znak zobrazen na medaili z roku 1573, figuruje také na pečetích knížete Václava III. Adama např. z let 1557 a 1567.³⁷ Je však třeba podotknout, že erbovní štít na zmíněných pečetích Václava III. Adama má renesanční charakter, zatímco ten na medaili přijal podobu španělského štítu. Vyobrazení úplného znaku se objevují mimo jiné v stemmatach těšínských Piastovců sestavených Eleazarem Tillischem³⁸ a v tzv. Erbovníku slezské šlechty³⁹ z roku 1578. Plný znak je k vidění na dochované vitráži z roku 1611 pocházející z těšínského zámku⁴⁰ a na věži fryštátské radnice ve formě reliéfu datovaného do roku 1571.⁴¹

Na závěr je třeba zvážit, zda jsou dnes známy indicie umožňující odvodit příčinu emise medaile s podobiznou knížete Václava III. Adama v roce 1573. Možná touto medailí kníže nechtěl ani tak připomenout svou vládu v Těšínském knížectví, jako spíše oslavit konkrétní důležitou událost. Po smrti polského krále Zikmunda II. Augusta zvolila šlechta 7. dubna 1573 u Varšavy králem Jindřicha z Valois. Mezi kandidáty na trůn byli mimo jiné syn císaře Maxmiliána II. arcivévoda Arnošt, car Ivan IV. Hrozný či švédský král Jan III. Traduje se také, že na polský trůn kandidoval těšínský kníže Václav III. Adam, ale jak uvádí Radim Jež, tato kandidatura měla spíše formální charakter.⁴² Franciszek Popiołek naopak odmítal možnost, že by těšínský kníže, jakožto lenník císaře, mohl být kandidátem na polský trůn.⁴³ Přesto se Václav III. Adam v tehdejší diskurzu o nástupnictví v Polsku skutečně objevoval.⁴⁴ Navíc těšínský kníže na svobodnou volbu (elekci) dorazil v doprovodu vyslaném Habsburky.⁴⁵ Rok svobodné volby se do dějin Těšínského knížectví zapsal trvale i z jiného důvodu – kníže Václav III. Adam totiž 24. června 1573 vyhlásil Zemské zřízení Knížectví Těšínského,⁴⁶ tedy, jak trefně uvádí Waclaw Gojniczek, soubor místního zvykového a psaného práva upravující především právní vztahy šlechty a dalších společenských vrstev v jejich vztazích ke šlechtě a částečně i jejich kontakt s knížetem.⁴⁷

Existují tedy hned dva dobré důvody, proč by vedle obecné připomínky své dosavadní vlády mohl kníže Václav III. Adam v tomto konkrétním roce vydat pamětní medaili. Vzhledem k nedostatku pramenů a nálezu pouhých dvou exemplářů (jednoho zlatého a jednoho stříbrného) však zůstává otázkou, zda šlo pouze o památku určenou pro nejbližší knížecí okruh, nebo o medaili propagandistickou, která sloužila jako dar (*donativa*) využívaný v diplomacii.

Poznámky

* Jan Paweł Borowski, Muzeum Śląska Cieszyńskiego –Wacław Wacławik, nezávislý badatel, přeložil Květoslav Growka.

¹ FRIEDENSBURG, Ferdinand – SEGER, Hans: *Schlesiens Münzen und Medaillen der neueren Zeit*. Breslau 1901; KALINOWSKI, Piotr: *Monety ksiąztw cieszyńskich. Katalog*. Kalety 2011; KALUS, Jaromír: *Mince knížectví Těšínského*. Český Těšín 1994; SAURMA-JELTSCH, Hugo: *Schlesische Münzen und Medaillen*. Breslau 1883; SPYRA, Janusz: *Moneta w dawnym Cieszynie*. Cieszyn 2005.

² WIĘCEK, Adam: *Medale Piastów śląskich*. Warszawa 1958, s. 19-47.

³ FRIEDENSBURG Ferdinand: *Schlesiens neuere Münzgeschichte*. In: Codex diplomaticus Silesiae, Bd. 19, Breslau 1899, s. 198; FRIEDENSBURG, Ferdinand: *Studien zu schlesischen Münzen und Medaillen*. In: *Schlesiens Vorzeit in Bild und Schrift*, GREMPER, Wilhelm–SEGER, Hans (edd.), Breslau 1899, s. 295; FRIEDENSBURG–SEGER: *Schlesiens Münzen und Medaillen*, s. 52 [č. 2964]; KALUS: *Mince knížectví Těšínského*, s. 31; SPYRA: *Moneta w dawnym Cieszynie*, s. 31-32; WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 49. Bohužel do této identifikace vnesl zmatek Piotr Kalinowski, který udává, že medaile byla odlita ve stříbře, viz KALINOWSKI, *Monety ksiąztw cieszyńskich*, s. 23. Autor však nepodává informaci, zda taková informace pochází z jeho vlastní zkušenosti. A navíc v úvodu svého katalogu tvrdí, že jeho práce vychází z katalogu Ferdinanda Friedensburga a Hansa Segera, z něhož Kalinowski použil ilustraci medaile knížete Václava III. Adama z roku 1573, viz KALINOWSKI: *Monety ksiąztw cieszyńskich*, s. 3; FRIEDENSBURG–SEGER: *Schlesiens Münzen und Medaillen*, viz č. 2964 na tab. č. 35.

⁴ WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 49; FRIEDENSBURG–SEGER: *Schlesiens Münzen und Medaillen*, s. 52 [č. 2970]

⁵ WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 50; FRIEDENSBURG–SEGER: *Schlesiens Münzen und Medaillen*, s. 53 [č. 2983]

⁶ O Viktoru Kargerovi naposledy FUJAK, Bartholomäus: *Viktor Karger als Kustos des Teschener Museums*. Cieszyńskie Studia Muzealne / Těšínský muzejní sborník 4, 2010, s. 225-248.

⁷ Dnes Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie.

⁸ KARGER, Viktor: *Těšínské poznámky k dílu Adama Więcka Medale Piastów Śląskich*. Slezský numismatik 11, 1958, č. 15, s. 1-2.

⁹ Tamtéž, s. 1-2.

¹⁰ Medaile byla prezentována v Muzeu Śląska Cieszyńskiego na výstavě *Jak obumarle drzewo. Pamiątki po Piastach cieszyńskich w 400-lecie wygaśnięcia księżęcej linii*, která proběhla v době od 22. 5. 2025 do 1. 3. 2026. Výstava byla realizována v souvislosti s výročním úmrtí knížete Fridricha Viléma, posledního těšínského Piastovce po meči, viz BOROWSKI, Jan Paweł: *O okolicznościach śmierci księcia Fryderyka Wilhelma. Albo o wygaśnięciu cieszyńskiej linii Piastów. II, Wiadomości Ratuszowe* č. 20 z 10. 10. 2025, s. 13.; též, *O okolicznościach śmierci księcia Fryderyka Wilhelma. Albo o wygaśnięciu cieszyńskiej linii Piastów, II, Wiadomości Ratuszowe* č. 20 z 10. 10. 2025, s. 13.

¹¹ WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 74; FRIEDENSBURG–SEGER: *Schlesiens Münzen und Medaillen*, s. 52 [č. 2964]

¹² WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 50; rovněž Friedensburg popisuje medaili jako dost hrubě modelovanou, viz FRIEDENSBURG: *Schlesiens neuere Münzgeschichte*, s. 198; FRIEDENSBURG: *Studien zu schlesischen Münzen und Medaillen*, s. 295.

¹³ IWANEK, Witold: *Słownik Artystów na Śląsku Cieszyńskim*, Bytom 1967, s. 89.

¹⁴ Tamtéž, s. 88.

¹⁵ Tamtéž, s. 80.

¹⁶ Tamtéž, s. 75.

¹⁷ Tamtéž, s. 75.

¹⁸ Varianta zlaté lité medaile má dle Adama Więcka průměr 33 mm, viz WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 74; též Jaromír Kalus podává takový průměr, viz KALUS: *Mince knížectví Těšínského*, s. 31. Friedensburg nejprve uvádí 34 mm, viz FRIEDENSBURG: *Studien zu schlesischen Münzen und Medaillen*, s. 295. Později se v katalogu průměr ustálil na 33 mm, viz FRIEDENSBURG–SEGER: *Schlesiens Münzen und Medaillen*, s. 52 [č. 2964]. Naposledy Piotr Kalinowski uvedl ve svém katalogu průměr 30 mm, což považuji za přehlédnutí, protože chybí odkaz, že by autor popisovanou medaili vůbec kdy viděl, viz poznámka č. 3, KALINOWSKI: *Monety księztw cieszyńskich*, s. 23.

¹⁹ WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 74.

²⁰ Václav, z Boží milosti kníže těšínský. Adam Więcek čte legendu následujícím způsobem: WENCESLAUS. D. G. DUX. TESSINEN., viz WIĘCEK: *Medale Piastów śląskich*, s. 74. Jiná písmena však uvádí Piotr Kalinowski: WENCESLAVS •D•G•IN•TESSINEN, viz KALINOWSKI: *Monety księztw cieszyńskich*, s. 23, bezpochyby je to chybné čtení.

²¹ Polovinu země obdržel v léno ještě kníže Přemysl I. Nošák od krále Václava IV., odtud pochází odvolání se na Hlohov v titulatuře těšínských knížat. Kazimír II. Těšínský prohrál s Janem II. Zaháňským, v důsledku čehož se 10. 10. 1479 zřekl svého práva na Hlovov ve prospěch Matyáše Korvína; tak bylo město a knížectví sjednoceno, viz PINDUR, David: *Księże czasów przełomu. Kazimierz II Cieszyński (1450-1528) i jego władztwo*. Wrocław 2010, s. 30-34; viz TRELIŃSKA, Barbara: *Kancelaria i dokumenty księztw cieszyńskich 1290-1573*. Warszawa 1983, s. 111 a s. 157.

²² WENCESLAVS•D(EI)•G(RATIA)•DVX•TESSINEN(SIS)•ET•M(AIORIS)•G(LOGOVIAE)•/ viz KALINOWSKI: *Monety księztw cieszyńskich*, s. 22. Takový opis vidí Kalinowski rovněž na tolaru knížete Václava III. Adama z roku 1574, bohužel tam chybí odvolání na Hlovov, viz tamtéž, s. 23. V opise téhož tolaru totiž čteme: WENCESLAVS•D(EI)•G(RATIA)•DVX•TESSINEN(SIS)•ET•M(AIORIS)•

²³ Poprvé se klenot, přikryvadla a přilba dostaly do erbu knížete Kazimíra I. takový obraz vidíme na pečeti přivešené k dokumentu z roku 1355, viz ŠEFČÍK, Erich: *Pečeti těšínských Piastovců*. Ostrava 1982, s. 6 a s. 22, kde se nachází reprodukce sádrového odlitku pečeti. Dnes je listina přechovávána v Národním archivu v Praze [dále NA Praha], Archiv České Koruny [dále AČK], sign. 488. Úplný erb se znovu nachází na pečeti knížete Václava I. připevněné k listině z roku 1450, viz Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie [dále AGAD], Zbiór Dokumentów Pergaminowych, sign. 550 a z roku 1452, viz Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Cieszylinie [dále AP Cieszyn], Zbiór Dokumentów Pergaminowych i Papierowych [dále ZDPP], sign. 19.

²⁴ KALINOWSKI: *Monety księztw cieszyńskich*, s. 35-52.

²⁵ Tamtéž, s. 57.

²⁶ Tamtéž, s. 58.

²⁷ DUTKOWSKI, Jarosław: *Złoto czasów dynastii Wazów. Śląsk*. díl 3, Gdańsk 2017, s. 25.

²⁸ KALINOWSKI: *Monety księztw cieszyńskich*, s. 61-63.

²⁹ Tamtéž, s. 64-65.

³⁰ Tamtéž, s. 65-67.

³¹ Tamtéž, s. 78.

³² Tamtéž, s. 79.

³³ FRIEDENSBURG–SEGER: *Schlesiens Münzen und Medaillen*, s. 54 [č. 3065].

³⁴ NA Praha, AČK, sign. 488.

³⁵ AGAD, Zbiór Dokumentów Pergaminowych, sign. 550.

³⁶ AP Cieszyn, ZDPP, sign. 19.

³⁷ ŠEFČÍK: *Pečeti těšínských Piastovců*, s. 26.

³⁸ TILISCH, Eleazar: *Kurtze Vorzeichnus, Bericht und Auszug von dem Stamling und Ankunfft der Hertzoge zu Teschen und Groß Glogaw*. Freiberg 1588, s. 116 a s. 119, rovněž v přičleněné kronice, viz TILISCH, Eleazar: *Ein Lobspruch des deudschen Fürsten und Adelstands*, Freiberg 1588, s. 57.

³⁹ [Exemplář wrocławský] CURIOSO, Elysio – EHRENHOLDEN, Chrystian – EZECHIEL, Chrystian: [Erbovník slezské šlechty] *Curieuser Ehrenhold des Schlesischen Adels oder Heraldisches Lexicon...* 1578, Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego, Oddział Rękopisów, sign. R 567, s. 139; [Exemplář berlínský] SCHARFFENBERG, Johann: *Roemischer Kayserlichen auch zu Hungern und Behaimb Königlichen Mayestat etc. Wappen*. Breslau 1578, Staatsbibliothek zu Berlin - Preussischer Kulturbesitz, Handschriften und Historische Drucke, sign. 4" 177280, s. 17.

⁴⁰ Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Dział Historii, sign. MC/H/683.

⁴¹ MÜLLER, Karel: *Heraldické památky Těšínska*. (Studie o Těšínsku, sv. 20). Český Těšín 2012, s. 59.

⁴² JEŽ, Radim: „Velcí“ těšíňští Piastovci. *Politické kariéry Kazimíra II. (1450–1528) a Václava III. Adama (1524–1579)*. In: Těšínsko v proměnách staletí. Sborník přednášek z let 2008–2009 k dějinám Těšínského Slezska. Jež, Radim–Pindur, David (edd.), Český Těšín 2010, s. 64.

⁴³ POPIOLEK, Franciszek: *Przyczynki do dziejów polsko-śląskich w archiwum zamkowym w Cieszynie*. Zaranie Śląskie 10, 1934, č. 4, s. 196.

⁴⁴ CZUBEK, Jan: *Pisma polityczne z czasów pierwszego bezkrólewia*. Kraków 1906, s. 407 a s. 447-448.

⁴⁵ JEŽ: „Velcí“ těšíňští Piastovci, s. 64.

⁴⁶ ŠEFCÍK, Erich: *Walka o cieszyńską ordynację ziemską z 1573 r.* Pamiętnik Cieszyński 6, 1993, s. 49-60.

⁴⁷ GOJNICZEK, Waław: *Urzędy książęce i ziemskie w ustroju księstwa cieszyńskiego (1477-1653)*. Katowice 2014, s. 169-177, zde jsou bohaté odkazy na další literaturu.

Neznámé varianty drobných slezských vládních mincí Ferdinanda III.

Martin Cieplý*

Při digitálním zpracování své sbírky jsem v porovnávání s mou oblíbenou literaturou *Mince zemí Koruny české* (dále jako MKČ) od Iva Halačky, na kterou se zde odkazují¹, občas narazil na drobné odchylky a dosud zde neuvedené varianty mincí.

Tehdejší řezači kolků měli obtížný úkol - na minci o průměru cca 20 mm potřebovali dostat tyto opisy:

Av: FERDNANDVS III DEI GRATIA ROMANORVM IMPERATOR
SEMPER AVGVSTVS GERMANIAE HVNGARIAE BOHEMIAE REX

Rv: ARCHIDVX AVSTRIAE DVX BVRGVNDIAE (případně MARCHIO
MORAVIAE) COMES TYROLIS.

Dále museli zahrnout označení nominálu, letopočet a obvykle značku mincmistra. Provedení na opisech tedy muselo být nějakým způsobem zkráceno. Jednotlivé zkrácené části pak byly od sebe odděleny obvykle tečkou, ale někdy i pouhou mezerou. Práce řezačů byla velmi individuální a přizpůsobovala se tomu, jak se jim dařilo dané texty na kolek přenést, a tak vzniklo celkem velké množství variant opisů těchto mincí. Některé z nich se zde pokusím popsat.

Mincovna Vratislav

V1) 3 krejcar 1638 (viz obr. 2), mincmistři Jiří Reichart + Michael Jan (označení mincmistrů v rv viz obr. 1)

Obr. 1 - mincmistři Jiří Reichart + Michael Jan 1637–1648

Obr. 2 - 3 krejcar 1638, zvětšeno

Popis mince:

Av: Poprsí doprava, zdobný plášť přes ramena. Hlava přerušuje vnitřní kruh, s vavřínovým věncem. Označení nominálu v zdobeném oválu přerušuje vnitřní kruh i opis dole pod poprsím. Oba kruhy jsou perličkové.

Opis: *FERD·III·D·G·R·(nominál v oválu)I·S·A·G·H·B·REX

Rv: Rakouská korunovaná orlice s gotickým štítem s rakousko–burgundským znakem. Koruna přerušuje vnitřní kruh i opis nahoře. Mincovní značka v oválu (Jiří Reichart) přerušuje vnitřní kruh i text pod pařáty. Označení Michaela Jana (M I) vlevo a vpravo nad pařáty. Oba kruhy jsou perličkové.

Opis: ARCHIDVX·A·(značka mincmistra v oválu) DVX·B·C·T·1638

Rozdělovací znaménka mají tvar kulatých teček.

Hmotnost: 1,388 g, průměr ~ 21,0 mm, osy ~2h. Uložení: soukromá sbírka.

Lit.: Halačka 1988, 2002, 2009. Mince odpovídá typu MKČ 1290/1291.

Obr. 3 - č. kat. 1290

Obr. 4 - č. kat. 1291

Pro tento ročník MKČ¹ uvádí pouze typ č. 1291 (obr. 4). Mince v av odpovídá typu 1290 (obr. 3) a v rv typu 1291. Jedná se tedy o hybridní ražbu. Stejnou variantu jsem našel i u ročníků 1637, 1639 a 1653. Ještě je třeba podotknout, že oproti typu 1290 je na mincích v av květinka, stejně jako u av typu 1291.

V2) 3 krejcar 1647 (viz obr. 5), mincmistři Jiří Reichart + Michael Jan (označení mincmistrů v rv viz obr. 1)

Obr. 5 - 3 krejcar 1647, zvětšeno

Popis mince:

Av: Poprsí doprava, zdobný plášť přes ramena. Hlava přerušuje vnitřní kruh, s vavřínovým věncem. Označení nominálu v zdobeném oválu přerušuje vnitřní kruh i opis dole pod poprsím. Oba kruhy jsou perličkové.

Opis: *FERD III·D·G·R·(nominál v oválu)I·S·A·G·H·B·REX

Rv: Rakouská korunovaná orlice s gotickým štítem s rakousko–burgundským znakem. Koruna přerušuje vnitřní kruh i opis nahoře. Mincovní značka v oválu (Jiří Reichart) přerušuje vnitřní kruh i text pod pařáty. Označení Michaela Jana (M I) vlevo a vpravo nad pařáty. Oba kruhy jsou perličkové.

Opis: ARCHIDVX·(značka mincmistra v oválu)A·D·B·C·T·1647

Rozdělovací znaménka mají tvar kulatých teček.

Hmotnost: 1,552 g, průměr ~ 20,0 mm, osy ~7h. Uložení: soukromá sbírka.

Lit.: Halačka 1988, 2002, 2009. Mince odpovídá typu MKČ 1293.

Obr. 6 - č. kat. 1293

Pro tento ročník MKČ¹ uvádí pouze typ č. 1291 (obr. 4). Mince v av i rv odpovídá typu 1293 (obr. 6). Jedná se o pro tento ročník neznámou variantu. Stejnou variantu jsem našel i u ročníku 1643 (v dodatku MKČ² uváděn pro tento rok typ 1293) a 1644.

V3) 3 krejcar 1649 (viz obr. 8), mincmistři Jiří Reichart + Jiří Hübner (označení mincmistrů v rv viz obr. 7)

Obr. 7 - mincmistři Jiří Reichart + Jiří Hübner 1648–1655

Obr. 8 - 3 krejcar 1649, zvětšeno

Popis mince:

Av: Poprsí doprava, zdobný plášť přes ramena. Hlava přerušuje vnitřní kruh, s vavřínovým věncem. Označení nominálu v zdobeném oválu přerušuje vnitřní kruh i opis dole pod poprsím. Oba kruhy jsou perličkové.

Opis: *FERD·III·D·G·R·(nominál v oválu)I·S·A·G·H·B·REX

Rv: Rakouská korunovaná orlice s gotickým štítem s rakousko–burgundským znakem. Koruna přerušuje vnitřní kruh i opis nahoře. Mincovní značka v oválu (Jiří Reichart) přerušuje vnitřní kruh i text pod pařáty. Označení Jiřího Hübnera (G H) vlevo a vpravo nad pařáty. Oba kruhy jsou perličkové.

Opis: ARCHIDVX·A·(značka mincmistra v oválu)D·B·M·M·C·T·1649

Rozdělovací znaménka mají tvar kulatých teček.

Hmotnost: 1,628 g, průměr ~ 20,5–21,0 mm, osy ~2h. Uložení: soukromá sbírka.

Lit.: Halačka 1988, 2002, 2009. Mince odpovídá částečně typu MKČ 1293/?.

Pro tento ročník MKČ¹ uvádí jen typ 1293 (obr. 6). Opis na této minci sice odpovídá av typu 1293, ale v rv je text posunut (písmeno A před značkou) a opis za B (BVRGVNDIAE) doplněn navíc o M·M, „MARCHIO MORAVIAE“. Rv mince neodpovídá žádnému z uváděných typů v MKČ. Jedná se nejspíše o zatím neznámý neuváděný typ.

Závěrem lze říci, že i sledování mincí nižších nominálů, které nebývají v nejlepším stavu, přináší při pečlivém zkoumání a porovnávání, objevy nových typů, které dokládají variabilitu ražebních kolků. Zde prezentuji mně známé varianty, které vykazují změny v opisech, abych tak nepatrně přispěl k jejich rozšiřování a k povědomí o drobné vládní minci.

Poznámky

* Ing., předseda ČNS, z.s. pobočka v Ostravě

¹ HALAČKA, Ivo: *Mince koruny české II. díl*. ČNS pobočka Kroměříž, 1988.

² HALAČKA, Ivo: *Mince koruny české dodatek č.1*. ČNS pobočka Praha, 2002.

Nedávné nálezy římských mincí v Moravskoslezském kraji

Miroslav Daňhel

Předložený článek bilancuje nálezy antických mincí (ale výlučně římských) v Moravskoslezském kraji v období let 1989-2020. Zaměřuje se především na otázku jejich přístupnosti vědeckému bádání a informovanosti širší veřejnosti formou publikace. Rok 2020 je umělou horní hranicí, kdy se zdá, že v dalším období již dochází k rozšíření spolupráce s archeology.

Převážnou část starého fondu tvořily náhodné nálezy zejména na oraných plochách, které doplňovaly nálezy z povrchových prospekcí nebo archeologických výzkumů. V devadesátých letech minulého století nebyla na území dnešního Moravskoslezského kraje objevena žádná antická mince. Výjimečnou informační hodnotu představuje nález souboru římských mincí ve středověkých kontextech archeologického výzkumu kostela Neposkvrněného početí Panny Marie ve Starém Městě u Bruntálu v roce 2002 (Kohoutek-Militký 2005). Charakter náhodného nálezu se uvádí u depotu římských denárů ze Zátoru, který byl objeven a následně dohledán detektory kovů pracovníky Národního památkového ústavu (Kašparová-Militký 2016). K odkrytí velkého denárového depotu došlo v roce 2015 ve Staříči. Prvotní nález byl odborně vyzvednut archeology a uložen v Muzeum Beskyd Frýdek-Místek. Tento poklad zůstává zatím nepublikován.

Technický pokrok a přísun nových technologií přinesl po roce 1989 použití detektorů kovů pro volné využití a rekreační hledání i do českého prostředí. Z průběhu devadesátých let minulého a nultých našeho století nemáme žádnou informaci o antických mincích, které by v Moravskoslezském kraji byly objeveny pomocí detektorů kovů, přestože detektory již byly jistě k amatérskému hledání využívány. Teprve okolo roku 2015 dochází k nárůstu nálezů. Nejprve byl publikován denár z Brantic (Bříza – Dofek 2015). Ten se, spolu s dalšími kovovými artefakty doby římské a stěhování národů, podařilo Svatopluku Břízovi získat pro Městské Muzeum v Krnově. Ukazuje se, že přímé osobní vazby archeologa, snaha předměty uložit ve veřejné sbírce a publikačně představit veřejnosti byly rozhodující pro záchranu předmětů a jejich další „život“ formou zveřejnění.

Autor tohoto příspěvku se zprostředkovaně seznámil s jedním z hledačů z Frýdecko-Místecka, což otevřelo cestu k nálezům jiných hledačů. Protože se jednalo o mince, které zůstávaly v soukromých sbírkách, byly alespoň publikovány v odborném tisku (Daňhel 2018, 2019; 2020; Daňhel-Jurák 2019). Bez přímých osobních vazeb na hledače v regionu se nabízel potenciál internetových fór a sociálních sítí, na nichž si komunity uživatelů detektorů kovů své nálezy vystavovaly, komentovaly a určovaly je. Na portálu Lovec pokladů se ukázalo jako účinné vyhledat mince pomocí klíčových slov, neboť portál do nedávné doby umožňoval při publikování uvádět i kraj, ve kterém k nálezu došlo. Následně byli jednotliví hledači osloveni soukromou zprávou, která vysvětlovala důležitost zveřejnění neodevzdaných mincí a záměr zpracovat revizi antického mincovního fondu ve Slezsku. Část uživatelů odpověděla a někdy dokonce poslala i další mince z okruhu svých známých. Takto se podařilo některé nálezy předat do muzeí a celkem 15 římských mincí publikovat (Daňhel 2024; 2025). Na tomto místě lze vyjádřit poděkování jmenovitě Jaroslavu Špalkovi, jehož prostřednictvím bylo zdokumentováno mnoho mincí.

Smutnou skutečností zůstává, že přibližně polovina uživatelů portálu Lovec pokladů na dotaz nezareagovala. V průběhu let byl dotaz odeslán i čtyřikrát. Je zřejmé, že na uvedeném portálu existují informace o nejméně 16 dalších římských mincích z Moravskoslezského kraje z let 2013-2023, k nimž již nezjistíme nálezové okolnosti, které jsou pro zhodnocení přítomnosti těchto předmětů v rámci germánských společností stěžejní. Nelokalizovaný korpus by snad mohl vysvětlit novodobou absenci nálezů na Osoblažsku, Ostravsku, Karvinsku a Těšínsku, ale i na tradičních sídelních územích podél řeky Opavy, odkud jsou historicky římské mince běžně registrovány. Naprosto převládají denáry 1. a 2. století, ale rozbor těchto ražeb přesahuje zaměření příspěvku.

Konečným výstupem každého vědeckého bádání by mělo být jeho zveřejnění v srozumitelné podobě pro veřejnost. I přes opakovanou snahu a osobní přístup nálezci neměli zájem komunikovat s odborníkem. Neochota podílet se na tomto veřejném zájmu a cíleně záporné nastavení proti odborným institucím zůstává velkým negativem soukromého hledání. Spolu s nájedzy polských a slovenských detektorářů подрývá od základu možnosti poznání naší slezské historie v době, kdy technické prostředky umožňují cílenou prospekci za konkrétním vědeckým záměrem a staly se jediným způsobem rozšiřování fondu antických mincí v regionu.

Prameny

- BŘÍZA, Svatopluk a DOFEK, Vladimír. 2015: *Brantice (okr. Bruntál)*. Přehled výzkumů 56-1, 211.
- DAŇHEL, Miroslav, 2019: *Nález římské mince v Holčovicích-Hejnově (okr. Bruntál)*. Numismatický sborník 33/2, 216-218.
- DAŇHEL, Miroslav, 2020: *Nálezy denárů císaře Traiana v Kozmicích (okr. Opava) a Kravařích (okr. Opava) ve Slezsku*. Numismatický sborník 34/2, 259-262.
- DAŇHEL, Miroslav, 2024: *Římské mince z Bruzovic (okr. Frýdek-Místek)*. Numismatický sborník 36/2022, 18-20.
- DAŇHEL, Miroslav, 2025: *Soubor nových římských mincí z Bruntálska a Opavska*. Časopis Slezského zemského muzea, série B 74/1, 34-44.
- DAŇHEL, Miroslav a JURÍK, Petr. 2019: *Dva nálezy římských mincí z Brušperku (okr. Frýdek-Místek)*. Numismatický sborník 33/2, 223-225.
- KAŠPAROVÁ, Dagmar a MILITKÝ, Jiří, 2016: *Depot římských denárů ze Zátoru (okr. Bruntál)*. Folia numismatica 30/2, 2016, 79-104.
- KOHOUTEK, Jiří a MILITKÝ, Jiří, 2005: *Hromadný nález římských mincí a bronzové spony z doby římské ze Starého Města u Bruntálu*. Pravěk: Nová řada 13/2003, 405-424.

Drobnosti

Pamětní medaile žimrovických hasičů

Současně dvě památná data žimrovických hasičů připomíná mezi sběrateli málo známá drobná medaile. Prvním datem je připomínka desetiletého výročí založení hasičského sboru. Ustavující valná hromada se v obci konala 15. října 1904. Podle kronik vznikl český hasičský sbor po delším váhání místních občanů, které tehdejší starosta župy Rudolf Gudrich přesvědčoval o nutnosti jeho ustavení. Posledním podnětem pak byl pak ničivý požár, který v červenci 1904 zničil v sousední obci Podolí 14 domků.

Činnost sboru se úspěšně rozvíjela a stejně jako v okolí se stal nedílnou součástí života obce. Po deseti letech činnosti došlo i k výstavbě vlastního skladiště, které bylo vystavěno v letech 1913-1914, a to převážně svépomocí z darů místních občanů a půjčky hradecké kampeličky. Slavnostní otevření, které připomíná medaile, se uskutečnilo v neděli 28. června 1914. Za hojné účasti místních a zástupců okolních sborů se po samotném vysvěcení objektu konala letní slavnost v zahradě blízké usedlosti.

Bohužel, byla to na dlouhou dobu asi poslední oslava. Stejného dne večer dorazila do obcí zpráva o sarajevském atentátu na následníka trůnu, o měsíc později vyhlásilo Rakousko-Uhersko válku Srbsku a relativně poklidný vesnický život se začal ubírat jiným směrem.

Popis:

Medaile tvaru nakoso postaveného čtverce s mírně zaoblenými vrcholy a raženým ouškem na horním vrcholu byla z bílého kovu vyražena v pražské medailérské firmě Karnet a Kyselý. Vychází z katalogové nabídky hasičských ražeb, kde je revers se standardními hasičskými atributy doplněn aversem vyrobeným dle požadavků zadavatele.

Celková výška je 39 mm, šířka 35 mm (čtverec 26x26 mm), hmotnost 2 g.

Na aversu se zvýšeným okrajem je v sedmi řádcích nápis: UPOMÍNKA / NA SLAVNOST/ SVĚCENÍ SKLADIŠTĚ / A 10 LETOU OSLAVU / ZALOŽENÍ HASIČSKÉHO / SBORU / V ŽIMROVICÍCH

(první a poslední řádek je mírně zaoblen, aby odpovídal tvaru medaile), pod textem je datum konání slavnosti 28. 6. 1914, volné plochy nad textem a po stranách jsou vyplněny několika čtvercovými body.

Revers má kromě zvýšeného okraje obvod lemován dalším vyvýšeným pruhem, na kterém je v horní části heslo: VLASTI K OSLAVĚ BLIŽNÍMU K OCHRANĚ. Ve středním poli je pak umístěna polopostava hasiče se sekýrou v ruce, který je ve spodní části překryt stylizovanými znaky Čech, Moravy a Slezska s lipovými ratolestmi a dalšími rostlinnými motivy. Po stranách spodního okraje je pak signatura výrobce KARNET – KYSELÝ PRAHA.

Marek Wolf

Prameny

SONNEK, L. *Žimrovice - stručná historie*, MÚ Hradec n. Mor., 2004. str. 35-37.

Podniková vyznamenání okresu Opava - OSTROJ

Po soupisu vyznamenání ONV a MěstNV Opava a organizací Národní fronty Opavska zveřejněných v posledních třech číslech časopisu pokračujeme v tomto seriálu první částí soupisu podnikových vyznamenání okresu, kterou věnujeme největšímu opavskému podniku Ostroj založenému v roce 1948.

Květoslav Growka – Viktor Wolf

1. Ostroj Opava – Čestná medaile Za zásluhy o rozvoj důlního strojírenství

Av: uprostřed logo podniku Ostroj, kolem něj dole obrácený opis OPAVA, dole dvouřádkový nápis 25 / LET vedle nehož jsou z obou stran po vavřínové větvičky, nahoře vlevo opis 1948, vpravo 1973

Rv: v ozubeném kole zkřížená hornická kladiva, dole lipový list, po obvodu opis zleva ZA ZÁSLUHY O ROZVOJ DŮLNÍHO STROJÍRENSTVÍ

Ouško: kruhové

Závěs: kruhový

Stuha: zelená 37 mm široká s černými pruhy, uprostřed 11 mm široký pruh, 2 mm široký černý pruh 6 mm od každého okraje

Rv: vodorovná zavírací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Rok vydání: 1973

Poznámka: K medaili náležel dekret.

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Bronz	Ø 35	15,5

2. Ostroj Opava – Zasloužilý pracovník var. 1

Av: medaile nepravidelného tvaru, uprostřed logo podniku Ostroj, dole kolem něj zelené ozubené kolo, nahoře rudá pěticípá hvězda, v horní polovině po stranách po třech lipových listech

Rv: tečkovaný, kulatá značka výrobce MK

Ouško: kruhové

Závěs: kruhový

Stuha: obdélník 35 x 5 mm,

černý nápis ZASLOUŽILÝ PRACOVNÍK

Rv: vodorovná zavírací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Výroba: Státní mincovna Kremnice

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms, smalt	23 x 35	11

3. Ostroj Opava – Zasloužilý pracovník var. 2

Av: uprostřed logo podniku Ostroj, nad ním pěticípá hvězda, v dolní polovině obrácený opis ZASLOUŽILÝ PRACOVNÍK, kolem okraje pokračují tři lipové listy na každé straně

Rv: damaskování s jemnými křížky

Ouško: pevné, kolmý výstupek

Závěs: kruhový

Stuha: obdélník 35 x 10 mm, uprostřed půlený, levá polovina zelená, pravá černá, v každé polovině po třech lipových listech

Rv: vodorovná zavírací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Výroba: Státní mincovna Kremnica

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms	ø 35	23,3

4. Ostroj Opava – Zasloužilý pracovník var. 3

Av: uprostřed logo podniku Ostroj, dole kolem něj světle zelené ozubené kolo s vepsaným obrácený opisem ZASLOUŽILÝ PRACOVNÍK, nahoře rudá pěticípá hvězda, v horní polovině po stranách po třech lipových listech

Rv: hladký, svislá zapichovací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Poznámka: K odznaku 4a je znám dekret (1976). Není jisté, zda varianta 4c. byla oficiálně vydána, nebo jde o nějaký vzorek.

	Kov	Barva	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
4a	Ms, smalt	světle zelený	25 x 33	12
4b	Ms, smalt. nátěr	tmavě zelený	25 x 33	6,7
4c	Ms, smalt	žlutý s bílými šipkami	25 x 33	-

5. Ostroj Opava – Zasloužilý pracovník var. 4

Av: tvar ozubeného kola, uprostřed logo podniku Ostroj, nahoře červená pěticípá hvězda, dole dvojité kruhové výseč, vnitřní světlé zelená s obráceným opisem ZASLOUŽILÝ, vnější černá s obráceným opisem PRACOVNÍK, od nápisu po obou stranách kolem okraje po čtyřech bílých lipových listech

Rv: hladký

Ouško: kruhové

Závěs: kruhový

Stuha: obdélník 27,5 x 5 mm uprostřed půlený, levá polovina světle zelená, pravá černá, v každé po jednom lipovém listu

Rv: vodorovná závírací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Poznámka: K medaile náleží dekret (1985, 1990).

	Kov	Barva	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
5a	Ms, smalt	světle zelený	36 x 38	13,1
5b	Ms, smalt	tmavě zelený	36 x 38	13,9

6. Ostroj Opava – Zasloužilý pracovník – miniatura k medaili 5a

Av: tvar ozubeného kola, uprostřed logo podniku Ostroj, nahoře červená pěticípá hvězda, dole dvojitá kruhová výseč, vnitřní světlé zelená s obráceným opisem ZASLOUŽILÝ, vnější černá s obráceným opisem PRACOVNÍK, od nápisu po obou stranách kolem okraje po čtyřech bílých lipových listech

Rv: hladký, svislá zapichovací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms, smalt	21 x 21,5	3,8

7. Ostroj Opava – Zasloužilý pracovník – var. 5

Av: zelený obdélník na výšku se zaoblenými rohy, uprostřed logo podniku Ostroj, dole půl ozubeného kola s vepsaným obráceným opisem PRACOVNÍK, nahoře opis ZASLOUŽILÝ, v horní polovině kolem loga devět lipových listů

Rv: hladký, vodorovná zavírací jehlice s pojistkou

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms, smalt	25,5 x 35,5	11,5

8. Ostroj Opava – Zasloužilý pracovník – miniatura k odznaku 7

Av: zelený obdélník na výšku se zaoblenými rohy, uprostřed logo podniku Ostroj, dole půl kola s vepsaným obráceným opisem PRACOVNÍK, nahoře kolem loga opis ZASLOUŽILÝ, v horní polovině kolem loga devět lipových listů

Rv: hladký, svislá zapichovací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Poznámka: Varianty 8c-8e se objevují vzácně.

	Kov	Barva	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
8a	Ms, smalt	světle zelená	9 x 13,5	1,5
8b	Ms, smalt. nátěr	tmavě zelená	9 x 13,5	1,2
8c	Ms, smalt	hodně tmavě zelená	9 x 13,5	-
8d	Ms, smalt	červená	9 x 13,5	-
8e	Ms, smalt	hnědá	9 x 13,5	-

9. Ostroj Opava – Vzorný zlepšovatel

Av: v zeleném kruhovém poli černé logo podniku Ostroj, kolem zlaté popisové pole, nahoře stylizované jako ozubené kolo, dole vepsaný obrácený opis VZORNÝ ZLEPŠOVATEL

Rv: hladký, svislá zapichovací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Výroba: Státní mincovna Kremnica

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms, smalt	12 x 12	1,6

10. Ostroj Opava – Nejlepší zlepšovatel

Av: kruhový, uprostřed v zeleném poli tvaru kruhové výseče logo podniku Ostroj, v dolní polovině po čtyřech lipových listech na každé straně, nahoře opis NEJLEPŠÍ ZLEPŠOVATEL

Rv: hladký, svislá zapichovací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Poznámka: K odznaku náleží dekret (1981).

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms, smalt	ø 15	2,6

11. Ostroj Opava – Vzorný učeň

Av: kruhový, uprostřed inverzně logo podniku Ostroj s černým nápisem OSTROJ, kolem světle zelené pole, v horní polovině stylizované jako ozubené kolo, v dolní polovině obrácený opis VZORNÝ UČEŇ

Rv: hladký, svislá zapichovací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms, smalt	ø 16	1,8

12. Ostroj Opava – Ručím za kvalitu své práce

Av: kruhový, uprostřed v zeleném poli bílý třmenový mikrometr, mezi jehož čelistmi je bílé ozubené kolo s logem podniku Ostroj, po obvodu je oranžové popisové pole s opisem RUČÍM ZA KVALITU SVÉ PRÁCE

Rv: hladký, svislá zapichovací jehlice

Vydavatel: Ostroj n.p. Opava

Kov	Rozměr [mm]	Hmotnost [g]
Ms, smalt	ø 30,5	8,5

Nové ražby ve Slezsku

„Cena Jana Zajíce“ města Vítkova

Jedná se o ocenění určené mladým lidem regionu, kteří na sebe upozornili mimořádnými činy, například při záchraně lidských životů, studiu, sportu, umění nebo charitě. Cena byla zřízena roku 1992. Je každoročně ve Vítkově udělována ve dvou věkových kategoriích, první pro děti do 15 let, druhá pro mladé ve věku 15 – 20 let. Letos měla „Cena Jana Zajíce“ poprvé formu ražené medaile. Jako taková bude nadále plnit svou funkci, ale zároveň se stane numismatickým objektem, jak je tomu ostatně u všech mincí, medailí, plaket a dekorací. Můj text, jako autora výtvarného návrhu, krátce popíše okolnosti vzniku nové podoby ceny a zároveň přinese několik informací, které mohou zajímat numismatiky.

Zadání bylo jednoduché a jasné. Averz – portrét se jménem a životními daty, revers – městský znak Vítkova a text: / VÍTKOV / CENA JANA ZAJÍCE /. V první fázi jsem předložil zadavateli kresebné varianty (4x averz, 2x revers). Po výběru následovalo modelování.

Plastické provedení odpovídá zadání. Jako vždy u tohoto typu práce byl nejnáročnější portrét. Jeho vytváření na averzu ještě komplikoval fakt, že zde byly k dispozici jen dvě použitelné fotografie, na jejichž základě jsem se snažil dosáhnout podoby a odpovídajícího výrazu. U reverzní strany, které dominuje městský znak, bylo zajímavým problémem řešení prostoru na rytí dvou jmen

náležících každoročně oceněným. Ze dvou návrhů byl vybrána ten s nápisovou páskou umístěnou nad znakem. Protože nešlo o medaili mincovního charakteru, připouštělo provedení vysoký reliéf a volné modelování.

Po schválení sádrových modelů objednavatelem následovala další realizační fáze, která proběhla v pražské firmě TRIGA K, podle mých dodaných modelů. TRIGA na sebe vzala nejen vyrazení prvních dvou kusů medailí a obstarání adjustace, ale také se zavázala ke každoroční další ražbě, vždy s vyrytím jmen aktuálně oceněných.

Vzhledem k mému věku ještě připojím osobní poznámku k námětu medaile. Jde o vzpomínku propojenou s kritickými roky našich novodobých dějin v druhé polovině minulého století. Jan Palach zemřel na popáleniny 19. ledna 1969, Jan Zajíc se upálil 25. února téhož roku. Jako studenti pražských vysokých škol jsme 1. dubna 1969 zahájili okupační stávku. Obsadili jsme budovy svých škol a požadovali na nastupující normalizační vládě dodržování demokratických principů. Netřeba připomínat podrobnosti dalšího vývoje. Ke generální stávce, ve kterou jsme doufali, nedošlo a vystoupení studentů nemělo pro držitele moci dostatečnou váhu. Studentská stávka skončila po třech dnech neúspěchem a normalizace se rozjela naplno.

Michal Vitanovský

Medaile k 90. narozeninám Vlastimila Kočvary

Již 12. dubna letošního roku oslaví 90. narozeniny čestný člen ČNS, člen opavské pobočky, dlouholetý člen výboru pobočky a předseda pobočky v letech 1988-2016 Ing. Vlastimil Kočvara.

K jeho životnímu jubileu vydala opavská pobočka ČNS pamětní medaili, jejíž grafický návrh s využitím umělé inteligence zpracoval Viktor Wolf. Grafický návrh zobrazuje jubilantovy životní zájmy. Těm je podrobněji věnován článek v rubrice *Kronika* na str. 30.

Fotografie medaile je z vnitřní strany obálky časopisu. (obr. 2)

Medaile byla ražena z mosazného plechu o průměru 48 mm a tloušťce 3 mm. Celkově bylo objednáno 50 kusů, vyraženo bylo 51 kusů (1 kus jako vzorek) s matnou patinou a 1 vzorový kus s leštěným povrchem. Výrobu raznic a vlastní ražbu provedla Zlatohorská mincovna (Halen s.r.o. Zlaté Hory), se kterou nyní pobočka jedná o doražbě medailí ze stříbra. Těchto by mělo být 10 kusů.

(red)

Běžecký klub Ludgeřovice a jeho medailéřská činnost

V opavském okrese bychom s velkou pravděpodobností jen velmi stěží hledali sportovní, natož běžecký klub, který by počtem a intenzitou svých aktivit předčil Běžecký klub v Ludgeřovicích. Běžecký klub Ludgeřovice, z.s. byl oficiálně založen 1. července 2016 a jeho cílem bylo navázat na běžeckou tradici v obci. Na webových stránkách klubu píší: „Na věku ani výkonnosti nezáleží. Ať uběhneš pět kilometrů, nebo jen popoběhneš na autobus, důležitá je chuť zůstat v pohybu.“ A v duchu těchto slov se nesou také aktivity klubu, který představuje nejen sportovní zázemí, ale také společnost příjemných lidí s jednoduchým cílem – zůstat v pohybu.

Mimo sportovních aktivit chci upozornit také na jednu z neběžeckých aktivit spolku - *Ludgeřovice čistí les*, jejímž cílem je jarní úklid Ludgeřovic a širokého okolí – louky, meze, lesy a podobně.

Ale nyní již k tomu, co je pro sběratele hlavní – medaile. Zaslouhou současného předsedy klubu Davida Bíbrlíka nechává již od roku 2022 klub pro některé své větší běžecké akce vyrábět pamětní, případně účastnické medaile

První takovou medailí byla v roce 2022 medaile pro akci *Ludgeřovický krosík* (nyní *Ludgeřovický kros*), což je běžecký závod, který se běhá od roku 2015. Hlavní trať měří 10 km, doplňuje ji běh na 4 km a Nordic walking závod na 9 km (*dynamická chůze se speciálními sportovními holemi, vyvinula se z lyžařského běhu*).

Závod	Ludgeřovický kros
Rok konání	2022
Materiál	zinek
Velikost [mm]	49 x 57
Hmotnost [g]	23,5
Návrh	Martin Popek
Výroba	ČR
Počet [ks]	150

Pro rok 2023 pak byla navržena speciální medaile, k jejímuž úplnému sestavení bylo potřeba zúčastnit se tři různých disciplín. Za každou splněnou disciplínu běžec obdržel jednu třetinu medaile. Jednu třetinu za již zmíněný závod *Ludgeřovický kros*, druhou třetinu za *Ludgeřovickou 15*, což jak vyplývá z názvu je běh na 15 km, a třetí třetinu za *Ludgeřovický šus*, což je běžecký vyřazovací závod, kdy se běží nejprve závod na 1200 metrů, z něhož první polovina postoupí do druhého kola rovněž o 1200 metrech, z něhož vzejde vítěz. Mládež běží zkrácenou verzi na 2x600 metrů.

Závod	Kros – Šus – L15
Rok konání	2023
Materiál	překližka
Velikost [mm]	120 mm
Návrh	David Bíbrlík
Výroba	Jan Mihálik
Počet [ks]	3 x 150

V roce 2024 vznikly tři různé medaile. První je univerzální medaile udělovaná za *Běhy*. Samostatná medaile vznikla pro závod L15 (*Ludgeřovická 15*) a *Ludgeřovický kros*. Pro závod *Ludgeřovický šus* byly pro účastníky připraveny pamětní magnetky.

Závod	Běhy
Rok konání	2024
Materiál	Zinek
Velikost [mm]	60
Hmotnost [g]	48
Návrh	David Bíbrlík
Výroba	Čína
Počet [ks]	250

Závod	Ludgeřovická 15
Rok konání	2024
Materiál	zinek
Velikost [mm]	75 x 58
Hmotnost [g]	23,5
Návrh	David Bíbrlík
Výroba	Čína
Počet [ks]	300

Závod	Ludgerovický kros
Rok konání	2024
Materiál	zinek
Velikost [mm]	70 x 76
Návrh	David Bíbrlík
Výroba	Čína
Počet [ks]	450
Poznámka	pro závod je typická kaplička se stromem lípou a spojení akce se Dnem válečných veteránů (vlčí mák)

V roce 2025 byly zhotoveny tři medaile, a to pro závod *L15*, *Ludgerovický kros* a *Ludgerovická stíhačka*, což je běžecký štafetový závod pro děti ze základních škol, přičemž mezi sebou soutěží vždy stejné třídy různých základních škol.

Závod	Ludgerovická 15
Rok konání	2025
Materiál	Zinek
Velikost [mm]	70 x 76
Hmotnost [g]	95
Návrh	David Bíbrlík
Výroba	Čína
Počet [ks]	450

Závod	Ludgerovický kros
Rok konání	2025
Materiál	Zinek
Velikost [mm]	70 x 78
Návrh	David Bíbrlík
Výroba	Čína
Počet [ks]	420

Závod	Ludgerovická stíhačka
Rok konání	2025
Materiál	zinek
Velikost [mm]	60 x 67
Hmotnost [g]	63
Návrh	David Bíbrlík
Výroba	Čína
Počet [ks]	3 x 75 ks (zlatá, stříbrná, bronzová)
Poznámka	poprvé užita pro Ludgerovickou stíhačku, ale existují v různých barevných odstínech jako univerzální dětská medaile.

V dalších závodech pořádaných klubem jsou velmi často udělovány pamětní magnetky. Nicméně dle vyjádření předsedy klubu Davida Bíbrlíka se předpokládá vznik i dalších medailí pro další ročníky některých závodů. Panu Bíbrlíkovi bych současně chtěl poděkovat za velkou ochotu při sestavování tohoto článku.

Na závěr už jen drobnou zajímavost – nazdory tomu, že Ludgerovice jsou největší obcí bez statusu města na Opavsku, toto jsou první medaile, které z nich jsou známy.

V. Wolf

Medaile opavské městské policie

V roce 2024 Městská policie v Opavě vydala pamětní medaili se stuhou. Ta je určena nejen pro strážníky a další zaměstnance zařazené do MP Opava, ale také pro pracovníky veřejné správy, zaměstnance ostatních oddělení městské a obecní policie, hasiče, policisty a další občany, kteří se v Opavě zvlášť zaslouží v oblasti prevence kriminality, zajišťování veřejného pořádku, bezpečnosti osob a ochrany majetku.

Medaile má kruhový půdorys s jemným čtverečkovaným pozadím, uprostřed je štít se znakem MP Opava, znak města Opavy, podél jehož dolního okraje je vně obrácený opis MĚSTSKÁ POLICIE, dole nápis OPAVA.

Stuha je tříbarevná v pořadí bílá-červená-žlutá-červená-bílá.

Fotografie medaile je z vnitřní strany obálky časopisu. (obr. 3)

Medaile byla vyražena z mosazi v počtu 10 kusů. Dosud byly uděleny 2 kusy.

V. Wolf

Setkání s Vlastimilem Kočvarou

Navzdory tomu, že se nacházíme v odborném numismatickém časopise, dovolím si vyjít ze zasetých zvyklostí a předložit Vám jedno osobní svědectví. Dal jsem si totiž závazek sepsat laudatio k 90. narozeninám Vlastimila Kočvary, ale zjistil jsem, že není snadné psát o někom, o kom už vlastně všechno zásadní bylo napsáno. Představím Vám tedy mou osobní zkušenost, jak jsem se s ním poprvé potkal, a přitom pro některé poodhalím neznáme komnaty jeho života.

Poprvé jsem se s Vlastimilem Kočvarou setkal někdy okolo roku 2016. Bylo to v opavském klubu filatelistů, kam si přišel popovídat, a protože byl v minulosti velmi aktivním filatelistou a členem několika filatelistických spolků (od roku 1953), všichni jej tam dobře znali. Tedy s výjimkou mě, ale to se mělo velmi rychle změnit. Já totiž mezi filatelisty chodil chytat rozumy od těch, kteří stejně jako já sbírali odznaky a medaile. A právě na Vlastimila Kočvaru jsem dostal doporučení, abych se na něj v tomto směru obrátil.

A tak jsem si poprvé udělal cestu do Matičního domu, kde každý všední den v dopoledních hodinách v prostorách Matice slezské úřadoval. Setkal jsem se s velmi milým a přátelským přijetím – ostatně jiné jsem u něj ani nikdy jindy neviděl, a kromě toho, že jsem zakoupil několik medailí, které v minulosti vydala opavská pobočka, dostal jsem také pozvání mezi opavské numismatiky.

V roce 2017 jsem nastoupil na strojní průmyslovku v Opavě a zmínil jsem to při jednom z mnoha rozhovorů s Vlastimilem Kočvarou, načež jsem se dozvěděl, že právě tam také maturoval a v letech 1967-1972 dokonce učil. To bylo první, dá se říct osobní zjištění, které jsem o něm získal.

Postupem času jsem zjistil, že po maturitě na strojní průmyslovce v Opavě pokračoval ve studiu na Vysoké škole báňské, po níž nastoupil jako konstruktér do opavského Ostroje, odkud v roce 1967 odešel do školství. V roce 1968 se stal členem obnovené Matice slezské, v roce 1970 pak předsedou jejího opavského odboru. Po vynuceném ukončení činnosti Matice v roce 1972 musel opustit rovněž svou práci. Dva roky působil jako učitel na stavebním učilišti, poté se vrátil do Ostroje, kde setrval až do důchodu v roce 1996.

Členem opavské pobočky ČNS je od roku 1979, přičemž členem výboru byl již v roce 1980. V letech 1988-2016 byl předsedou pobočky a v letech 1995-2016 také členem Rady ČNS. Po předání svého předsednictví pokračoval několik let jako jednatel pobočky a v томtéž roce 2016 obdržel i čestné členství v ČNS.

Mimo výše zmíněného je Vl. Kočvara také aktivním turistou, esperantistou, slezským patriotem a obdivovatelem divadla. Kromě předsedání Českému

esperantskému svazu (1991-1998), také dlouhá léta vedl opavské esperantisty. V roce 1999 od Českého svazu esperantistů obdržel také čestné členství.

V Matici slezské byl po revoluci mnoho let členem výboru, v letech 2006-2014 předseda ústředního výboru. V roce 1996 mu bylo uděleno čestné členství.

Dále se podílel na organizaci mnoha kulturních akcí, napsal stovky odborných článků, byla mu udělena řada nejruznějších ocenění. Stihl se dvakrát oženit a spoluzrodit minimálně čtyři děti.

V podobném výčtu by se dalo pokračovat vyčerpávajícím způsobem dlouho. Někteří o něm dokonce říkají, že byl „profesionální funkcionář“. A ona to asi je pravda. Jenomže co to znamená? Znamená to, že velké množství svého času zcela bezděčně věnoval druhým jen proto, že se tak rozhodl a dělalo mu to radost. A právě za to bych chtěl za numismatiky Vlastimilu Kočvarovi poděkovat.

Viktor Wolf

Zpráva o činnosti opavské pobočky

Pro čtenáře je zásadní zprávou, že jsme se oproti původní zvyklosti vydávat časopis po letních prázdninách rozhodli nově jej vydávat po výroční členské schůzi. Proto tento článek reflektuje pouze půl rok činnosti naší pobočky.

Činnost pobočky v uplynulém půl roce se nesla v duchu výstav a přednášek. První byla výstava ve Slezském zemském muzeu připravená k 70. výročí časopisu Slezský numismatik, probíhala ve dnech 14. října 2025 až 30. listopadu 2025. Ve dnech 16.-17. listopadu 2025 pobočka organizovala v zasedacím sále Matice slezské výstavu *Odznaky, medaile a plakety Opavska*, která přilákala přes 100 návštěvníků. Za pomoc s organizací této výstavy chci jmenovitě poděkovat naší členům: *Radomíru Peikerovi, Jaroslavu Kvapilovi, Eduardu Hankemu, Miloši Balašovi, Františku Wolfovi a Michalu Benschovi*.

Dále od 10. prosince 2025 do 14. února 2026 probíhala ve Slezském zemském muzeu v Opavě výstava *Historie medailérské tvorby opavské nemocnice*, která dokumentovala příběh jediné medaile vydané opavskou nemocnicí k 75. výročí jejího založení. Na výstavě byl kromě samotné medaile k vidění také původní návrh, který doboví cenzoři zakázali, protože ideologicky nevyhovoval. Snímek tohoto zakázaného návrhu je otištěn z vnitřní strany obálky časopisu jako *obr. 4* společně s fotografií z výstavy. Mimo tohoto nerealizovaného sádrového modelu aversu byly na výstavě k vidění původní autorčiny poznámky a skicy a další doplňující materiály – dobový plakát, či medaile dodatečně vydaná k 85. výročí nemocnice, která vznikla dle původního návrhu, ale bez autorčina vědomí.

Na členské schůzi konané 17. prosince 2025 proběhla přednáška a beseda s Ing. Josefem Mošou, CSc. s názvem *Šperky a ozdobné předměty vyrobené z mincí a medailí*.

V lednu 2026 pobočka zájemcům zajistila repliky pětidukátu vratislavského biskupa Filipa Gottharda Schaffgotsche, které razila Zlatohorská mincovna. Současně si někteří členové objednali odznak ČNS, jehož dodání rovněž zajistila pobočka. V lednu pobočka také vydala medaili k 90. narozeninám Vlastimila Kočvary. Nyní se pracuje na vydání medaile na Václava I. Opavského, která byla měla vyjít v průběhu jara 2026.

Na závěr je potřeba vyřešit křivdu, ke které došlo v posledním čísle časopisu 28/2025. Obrátil se na mě Vladimír Kejla (fa Numismatika Ostrava), s tím, že jsem v minulém čísle poněkud zavádějícím způsobem vysvětlil důvod ukončení odběru mincí od jeho firmy. Chci tímto upřesnit, že nestálá dodávka mincí nebyla způsobena špatným vztahem s pobočkou ani jinou zlovůlí, ale byla důsledkem chaotické distribuce mincí Českou mincovnou, kterou V. Kejla nemůže ovlivnit.

Výběr fotografií z akcí pořádaných pobočkou je na poslední straně časopisu.

V. Wolf

Vážení kolegové, přátelé a další příznivci numismatiky, velice si vážíme toho, že řada z Vás dosud finančně přispívá na naši činnost. Pokud byste nás chtěli podporovat i nadále, rozhodně to jediňe oceníme. Velmi si vážíme také příspěvků a podnětů pro články do časopisu, které můžete zasílat na adresu redakce.

Pokud byste nám chtěli pomoci finančně, prosím o zasílání příspěvků na číslo účtu pobočky: **2501780489/2010**

Do zprávy pro příjemce prosím uveďte: *Příspěvek SN*

Velmi si Vaší podpory vážíme.

Za redakci – Viktor Wolf.

Slezský numismatik

nová řada, 29/2026

Jako nepravidelný tisk vydává Česká numismatická společnost, z.s. pobočka v Opavě.
Vydáno 1. 3. 2026.

Adresa redakce:

Česká numismatická společnost, z.s. pobočka v Opavě, Matiční 2a, 746 01 Opava,
Viktor Wolf (cns-opava@seznam.cz, wolf.vik@seznam.cz)

Grafická úprava:

Filip Raif (obálka), Viktor Wolf (text)

Korektura:

Mgr. Květoslav Growka
